

*Гиляновський А.М., магістр,
Єфіменко А.А., к.т.н., завідувач кафедри,
Житомирський державний технологічний університет*

ВІДДАЛЕНЕ КЕРУВАННЯ ОСВІТЛЕННЯМ ЧЕРЕЗ ПРОГРАМНО-АПАРАТНИЙ МОДУЛЬ СИСТЕМИ РОЗУМНИЙ ДІМ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Останнім часом все більше уваги приділяється такій галузі інформаційно-комп'ютерних технологій, як мережа речей (Internet of Things, IoT). Інакше кажучи, систему засобів для керування побутовими пристроями через мережу інтернет називають системою «Розумний дім». Основною концепцією є можливість підключення різних об'єктів (речей), які людина може використовувати в повсякденному житті, наприклад, холодильник, кондиціонер, автомобіль, тощо до мобільних пристрій. Усі ці об'єкти (речі) повинні бути оснащені вбудованими датчиками або сенсорами, які мають можливість обробляти інформацію, що надходить з навколошнього середовища, обмінюватися нею і виконувати різні дії в залежності від отриманої інформації. Прикладом впровадження такої концепції є система «Розумний будинок». Ця система аналізує дані навколошнього середовища і, в залежності від показників, регулює температуру в приміщенні. У зимовий період регулюються інтенсивність опалення, а в разі спекотної погоди будинок має механізми відкривання і закривання вікон, завдяки чому провірюється будинок, і все це відбувається без втручання людини.

Зважаючи на те, що мобільні телефони з'явилися зовсім недавно (буквально кілька десятків років тому) і перший такий апарат важив понад три кілограми, а зараз гаджет із десятками функцій важить не більше 200 грам, легко прослідкувати наскільки сягнув розвиток інформаційних технологій, і вже те, що вважалось фантастикою ще півстоліття тому ми приймаємо як дане. Якщо речі, такі як: водопостачання, електропостачання та інші комунікації ще донедавна вимагали безпосередньої участі людини, то з теперішнім розвитком та мініатюризацією технологій, моніторинг та контроль будь-якої із систем може здійснюватися лише кількома натискуваннями клавіш. Зазвичай така система включає в себе декілька обов'язкових компонентів: доступ до мережі інтернет; сервер, що обробляє дані, отримані від конкретних пристрій; сайт або мобільний додаток для управління пристроями, що підключені до системи.

У конкретному випадку мова піде про віддалене керування освітленням через мережу інтернет. У такому випадку пристрій, що буде під'єднуватися до мережі інтернет та вимикати чи вимикати освітлення, буде виступати мікроконтролер з Ethernet-модулем та визначеною кількістю комутаційних реле. За допомогою такого пристроя можна здійснювати керування освітленням та іншим силовим навантаженням, можна отримувати дані від різних датчиків (температура, вологість, датчики руху, сигналізація та ін.). Представлена система працюватиме на базі відлагоджувальної плати Arduino UNO та Ethernet-модулю. Arduino UNO містить на собі мікроконтролер ATmega328 з тактовою частотою 16 МГц, 32 КБ постійної та 2 КБ оперативної пам'яті, також для використання доступно 14 цифрових та 6 аналогових вихідів, напруга живлення становить 7-12 вольт. Даний мікроконтролер легко програмується через власну IDE та прошивается через звичайний порт USB, оскільки має вбудований конвертер USB-UART.

Підключення комутаційних реле, які, власне, і будуть виконувати роль вимикача, під'єднуються за допомогою звитої пари, або ж бездротово, якщо немає можливості провести підключення через звиту пару. У такому випадку необхідне додаткове джерело живлення для роботи пристроя та комутаційного реле.

Також треба забезпечити контроль за поточним станом тієї чи іншої лампочки, адже світло можна ввімкнути чи вимкнути і вручну. Найкращим варіантом являється заміна звичайного механічного вимикача на спеціальний перемикач, або навіть сенсорну клавішу, яка буде керувати реле та надсилати мікроконтролеру сигнал про зміну стану освітлення. Серверна частина – це база даних користувачів, їх пристроя, підключених до системи, та інформація про ці пристроя. Сервер виконує роль посередника між додатком на смартфоні та власне системою керування освітленням.

Мобільний додаток дає змогу користувачу зареєструватися в системі, додати пристрій керування освітленням та налаштувати роботу перемикачів. Після налаштування користувачу буде доступний список всіх перемикачів (реле), яким можна присвоїти імена, зручні для ідентифікації (наприклад «Спальня», «Вітальня» і т. п.), із перемикачами навпроти кожного елементу, якими і здійснюється керування відповідним вимикачем.

Оскільки мікроконтролер має обмежене число вихідів для керування реле, кожному з них буде присвоєно порядковий номер. Таким чином спрощується процес налаштування системи: необхідно лише активувати в додатку відповідний вихід та присвоїти йому назву.